

Ghanas historie

Her kan du få viden om Ghanas historie - fra de første mennesker til Ghana i dag.

De første mennesker i Ghana

1 jan 9000 BC

Der har boet mennesker i det område, der i dag hedder Ghana, i mere end 11.000 år. Det ved vi, fordi arkæologer har fundet rester i jorden, som viser, at der levede mennesker der. De levede som jægere og samlere. Senere begyndte de at dyrke jorden og holde kvæg - præcis som i Danmark.

Der blev byttet varer

1 jan 1300 - 1 jan 1400

Købmænds-karavaner rejste gennem Saharas ørken fra det nordlige Afrika mod syd til Guineakysten. De havde salt, stof og andre luksusvarer med. Dengang handlede man ikke med penge. Købmændene byttede deres varer til guld, elfenben og kola-nødder, som der var meget af i den del af Afrika. Kongeriget Bono anlagde en handelsby – Bighu – og blev en del af handelsruterne. Der blev gravet guld her langs den Sorte Volta-flod.

De mange kongeriger

1 jan 1300 - 1 jan 1400

Før der kom folk fra Europa, var Nord- og Vestafrika opdelt i forskellige kongeriger. Rigerne handlede med hinanden. Og der var også krige mellem dem. I det nordlige savanneområde var der rigerne Mamprusi, Dagomba og Namumba. Længere mod syd i skovområderne blev riget Bono dannet. Og ved den sydlige ende af floden Sorte Volta lå Gonja-riget. Nede ved kysten fandtes blandt andet kongerigerne Fetu og Akra.

Da europæerne kom til Guineakysten

1 jan 1471

Omkring 1400-tallet rejste folk fra europæiske lande på opdagelsesrejser. Mange af dem kom til Afrika og især til Guineakysten. De første kom fra Portugal i 1471. Så begyndte handlen med guld og elfenben at vokse hurtigt. Derfor blev området kaldt for Guldkysten. De europæiske lande ville gerne selv hente varerne med deres skibe. På den måde kom de uden om handelsfolkene fra Nordafrika - dem, som tidligere havde hentet varer i Vestafrika med deres karavaner og solgt dem videre til Europa.

Handel, told og skat

1 jan 1471 - 1 jan 1600

Nogle af kongerigerne ville gerne handle med europæerne. De solgte jord til dem, så de kunne bosætte sig på kysten. Europæerne betalte en slags skat til høvdingene og kongerne for at holde fred. Det blev betalt i guld. Der blev også betalt told af de varer, som kom med skib til kysten. Flere europæere betød bedre handel for de lokale. Når der var konkurrence, blev priserne højere. De lokale folk og europæerne lavede mange aftaler med hinanden om handel. Men de havde også aftaler om at beskytte hinanden, hvis man blev angrebet.

Ashanti-folket

1 jan 1600 - 1 jan 1700

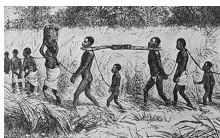
I denne periode kom et folk vandrende fra nordøst – fra det område som i dag er Sudan. De bosatte sig i skovene, der hvor byen Kumasi ligger. De fik opbygget et meget stærkt rige. Og de havde også en stor hær. I 1670 grundlagde de et kongerige med en meget stærk konge. I 1680 blev byen Kumasi grundlagt. Den blev rigets hovedstad. Den lå lige ved karavanevejen mellem nord og syd. Og ashantierne blev rige på handel – især med guld.

Forterne på Guineakysten

1 jan 1659 - 1 jan 1787

Flere europæiske lande byggede forter på Guineakysten. Portugal, Holland, Storbritannien, Spanien, Frankrig, Sverige og Danmark. De blev brugt som bolig, for de folk som skulle arbejde på kysten. Der var rum til alle varerne og i kældererne blev slaverne holdt fanget – rummene blev kaldt for "slavekasserne". Danmark byggede sit første fort i 1659. Det var Frederiksborg ved Quegva. To år senere i 1661 blev Christiansborg bygget i Osu, der hvor Accra ligger i dag. I alt havde danskerne syv forter på kysten.

Guineakystens slaver

1 jan 1670

I kongerigerne på Guineakysten kendte man godt til slaver. En konge havde ofte flere koner og slaver. Man kunne blive gjort til slave, hvis man havde gæld eller havde tabt en krig. Men en lokal slave kunne frit gifte sig og eje jord. Så det var en helt anden slags slaveri, end den danskerne og andre europæere skabte. Her blev slaverne købt som arbejdskraft. De skulle sejles til 1670 Vestindien og Amerika, hvor europæerne havde store plantager. Her blev der blandt andet dyrket bomuld og sukkerrør. Det skete også, at landsbyer blev overfaldet for at skaffe flere slaver. Flere af de lokale kongeriger havde aftaler om at hente slaver længere inde i landet. De blev solgt videre til europæerne.

Trekantshandel

1 jan 1673

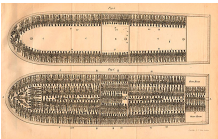
Det første danske slaveskib kom til Vestindien med 103 slaver fra Guldkysten i 1673. I de næste 150 år sejlede danske skibe med varer og slaver. Der blev sejlet med våben, krudt og brændevin fra København til Guldkysten. Med slaver fra Guldkysten til Vestindien. Og med sukker, rom og bomuld tilbage til København. Det blev kaldt for trekantshandlen, fordi ruten ligner en trekant på et kort. En stor gruppe danskere blev rige på den handel.

De lokale folk blev splittet

1 jan 1674 - 1 jan 1792

Handlen med slaver gjorde flere lokale folk til fjender. De lavede aftaler med europæerne. Og de bekæmpede hinanden mere end tidligere. De blev især afhængige af varer som våben og brændevin. En høvding på Guldkysten skulle have sagt: "I hvide har bragt ondskab iblandt os. Vi ville ikke have solgt hinanden, hvis I ikke var kommet som købere. Vi begærer jeres fortryllende varer og brændevin. Derfor kan en bror ikke stole på den anden bror, en ven kan ikke tro sin egen ven og en far knapt sin søn." I den samme periode blev der stadig handlet med andre varer. Især guld og elfenben.

Stop for slavehandel og slaveri

1 jan 1792 - 1 jan 1848

Danskerne solgte cirka 100.000 slaver i de år. Danmark var verdens 7. største 'slavenation.' Foran Danmark var Storbritannien, Frankrig, Spanien, Portugal, Holland og USA. I alt blev mellem 12 og 15 millioner afrikanere sendt over Atlanterhavet til Vestindien og Amerika. Først i 1792 blev det forbudt at sejle slaver over Atlanten – forbuddet skulle dog først gælde fra 1803. I en del år fortsatte transporten, selv om den var ulovlig. Først i 1848 forbød Danmark selve slaveriet. Og alle slaverne i Vestindien fik deres frihed. England havde allerede i 1833 forbudt slaveri.

Kampen om Guldkysten

9 dec 1800 - 9 dec 1901

Det stærke Ashanti-rige blandede sig i kampen om magt og rigdom. I 1800-tallet angreb de andre folk ved kysten mod vest. De krævede skat af deres varer. I 1807 fik de kontrol over kysten ved at vinde over Fanti-riget. I 1930 tabte de kontrollen igen. Rigerne på kysten fik hjælp fra Danmark og Storbritannien. Ashantierne trak sig tilbage fra kysten. Men deres rige var stadig stærkt. I 1850 købte Storbritannien de danske forter – og i 1872 de hollandske. Ashanti-riget kæmpede flere kampe mod Storbritannien. De ville ikke styres af andre. De forsøgte også at blokere handelsvejene i deres område. Storbritannien brugte deres militær for at vinde. Der blev lavet en fredsftale i 1874. Men først i 1901 fik de erobret Kumasi.

Guldkysten bliver britisk koloni

9 dec 1894 - 9 dec 1956

1874 - 1956 Storbritannien havde stor magt på Guldkysten. Men først i 1874 blev området til en koloni. Den blev kaldt Kolonien Guldkysten. Det skete efter en fredsftale med Ashanti-riget. Alligevel fortsatte kampene mellem Ashanti-riget og Storbritannien. I 1902 blev Ashanti-riget og De nordlige Territorier en del af kolonien. En del af nabolandet Togo hørte også med. Området blev kontrolleret af den britiske guvernør. Men Ashanti-riget havde stadig en slags selvstyre.

Ghana bliver et selvstændigt land

9 dec 1957

Under 2. verdenskrig deltog folk fra kolonien i den britiske hær. De kæmpede i Somaliland, Etiopien og Burma. Men efter krigen var der strejker og uro. Kampen for selvstændighed var for alvor i gang. Der blev dannet politiske partier. Et af dem var CCP. Deres leder hed Kwame Nkrumah. De krævede selvstyre i 1949. I 1951 blev der afholdt valg og Nkrumah blev leder af en regering. I 1957 blev der afholdt en folkeafstemning. Kolonien Guldkysten blev selvstændig d. 6. marts 1957. Landet tog navnet Ghana. Navnet kommer fra et af de mange kongeriger, som var i området før kolonitiden.

Kvame Nkrumah - Ghanas første præsident

9 dec 1960 - 9 dec 1966

Kvame Nkrumah blev født i 1909. Han var fra Akan-folket. Han blev uddannet lærer. Og han studerede i både London og USA. Han kom tilbage til Ghana for at lede et politisk parti. Men hurtigt dannede han et nyt parti, CCP, som krævede selvstyre for Guldkysten. I 1950 var han i fængsel, fordi Nkrumah var imod kolonistyre. Det var hans drøm at alle lande i Afrika blev selvstændige. I 1960 fik Ghana en ny forfatning og Nkrumah blev præsident. I 1964 gjorde han landet til en stat med kun ét parti. Det holdt ikke så længe. I 1966 blev

Nkrumah afsat. Nkrumah boede resten af livet i eksil i Guinea. Han døde i 1972 og blev begravet i sin hjemby i Ghana. I Accra blev der bygget et monument og en statue af ham. Han bliver mindet for sin kamp for Ghanas frihed.

Militæret har magten

9 dec 1966 - 9 dec 1993

I 1966 blev Nkrumah afsat af militæret. Både militæret og andre politikere var utilfredse med Nkrumas politik. De næste 27 år havde militæret magten det meste af tiden. Der var enkelte forsøg på at få valgt en præsident. Løjtnant Jerry John Rawling var leder i flere perioder. Da han havde forladt militæret, blev han valgt til præsident i 1993.

Demokrati

9 dec 1997

I årene fra 1997 til 2022 blev demokratiet stærkere i Ghana. I 2001 blev John Kufour præsident. Økonomien blev bedre. Og han blev genvalgt og sad som præsident frem til 2009. Den næste præsident hed John Atta Mills. Han var præsident til 2012, hvor han døde.

Præsidenten fra nord

9 dec 2012 - 9 dec 2017

John Mahama blev præsident, efter præsident John Atta Mills døde. Mahama er fra Bole i Nordghana. Han var faktisk den første præsident, som kommer fra nord. Han blev født i 1958, og var også den første præsident, som blev født, mens Ghana var et selvstændigt land. Mahama blev genvalgt i 2013.

Ghana i dag

9 dec 2017 - 9 dec 2022

Ghanas nuværende præsident hedder Nana Akufo-Addo. Han blev valgt i 2017 og genvalgt i 2021. Ghana har været medlem af FN siden 1957. Ghana er også medlem af ECOWAS. Det er 15 lande i Vestafrika, der samarbejder om handel og sikkerhed i området.